

รายงานการประชุม
คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
ครั้งที่ ๔/๒๕๖๓

วันจันทร์ที่ ๒๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๓ เวลา ๑๑.๓๐ – ๑๓.๓๐ น.

ณ ห้องประชุมหว่ากอ ๑ และ ๒ อาคารจัตุรัสจามจุรี ชั้น ๑๔
สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.)
และระบบออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชัน Zoom

=====

ผู้มาประชุม

๑. นายศักรินทร์ ภูมิรัตน์	ประธานกรรมการ
๒. ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
(นายปฐม สวรรค์ปัญญาเลิศ แทน)	กรรมการ
๓. ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ
(นายอนันต์ แก้วกำเนิด แทน)	กรรมการ
๔. นางศันสนีย์ ไชยโรจน์	กรรมการ
๕. นางสาวรณิ คำมัน	กรรมการ
๖. ผู้อำนวยการสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ
(นายกิติพงศ์ พร้อมวงศ์)	กรรมการและเลขานุการร่วม
๗. พนักงานสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์
วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ซึ่งผู้อำนวยการฯ มอบหมาย
(นางสาวสิริพร พิทยโสภณ)	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการร่วม

ผู้ประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

๑. เลขาธิการ ก.พ.
(นายปวิวัฒน์ ศิวรักษ์ แทน)	กรรมการ
๒. เลขาธิการ ก.พ.ร.
(นางสาวอ้อนฟ้า เวชชาชีวะ)	กรรมการ
๓. เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
(นางสาวอัญชลิตา กองอรุณ แทน)	กรรมการ
๔. อธิบดีกรมบัญชีกลาง
(นางณริศรา ชูขุนทด แทน)	กรรมการ
๕. นายกฤษณพงศ์ กีรติกร	กรรมการ
๖. นายกิตติชัย ไตรรัตนศิริชัย	กรรมการ
๗. นายชูศักดิ์ ลิ่มสกุล	กรรมการ
๘. นายณรงค์ ศิริเลิศวรกุล	กรรมการ

๙. นายเทวินทร์ วงศ์วานิช	กรรมการ
๑๐. นายบวรศักดิ์ อูวรรณโณ	กรรมการ
๑๑. นายบัณฑิต เอื้ออาภรณ์	กรรมการ
๑๒. นายประสาร ไตรรัตน์วรกุล	กรรมการ
๑๓. นายไพรัช ฉัชยพงษ์	กรรมการ
๑๔. นายรุ่งโรจน์ รังสีโยภาส	กรรมการ
๑๕. นายวิจารณ์ พานิช	กรรมการ
๑๖. นายวีระพงษ์ แพสุวรรณ	กรรมการ
๑๗. นายสมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์	กรรมการ
๑๘. นายสมคิด เลิศไพฑูรย์	กรรมการ
๑๙. นายสัมพันธ์ ศิลปนาฏ	กรรมการ
๒๐. นางสาวลาภรณ์ บัวสาย	กรรมการ
๒๑. คุณหญิงสุมณฑา พรหมบุญ	กรรมการ
๒๒. รองเลขาธิการ ก.พ.ร. ซึ่งเลขาธิการ ก.พ.ร. มอบหมาย (นางนันทนา ธรรมสโรช)	กรรมการและเลขานุการร่วม
๒๓. ข้าราชการสำนักงาน ก.พ.ร. ซึ่งเลขาธิการ ก.พ.ร. มอบหมาย (นางสาวมัตติกา เทพหัสดิน ณ อยุธยา)	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการร่วม

ผู้ลาประชุม

๑. เลขาธิการคณะรัฐมนตรี	กรรมการ
๒. เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	กรรมการ

ผู้เข้าร่วมประชุม

มูลนิธิส่งเสริมวิจัยทางการแพทย์

๑. นายปิยทัศน์ ทัศนาวินวัฒน์

ประธานคณะกรรมการพัฒนาและออกแบบระบบงบประมาณด้านการอุดมศึกษา

และด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

๑. นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ

สำนักงาน ก.พ.ร.

๑. นางพรทิพย์ แก้วคำมูล
๒. นางสาวจารุวรรณ ฤทธิบัณฑิต
๓. นายกฤตวิทย์ จันทร์แจ่มใส

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๑. นางนำพร นิธิสุนทวิทย์
๒. นายเผ่าพัชร รัตธรรมานนท์

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

๑. นายสุทธิพันธ์ จิตพิมลมาศ

๒. นางปัทมาวดี โปชนกุล
๓. นางสาวปอง คล้ายหนองสรวง
๔. นายพงศ์พันธ์ แก้วตาทิพย์
๕. นายอภิศักดิ์ ธีระวิสิษฐ์
๖. นางสาวธีรรัตน์ ชะนะมา
๗. นายปกรัฐ กนกรนาพร

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

๑. นายสันติ เจริญพรพัฒนา

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

๑. นางปริยา โทณะพงษ์

บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน)

๑. นางวิไลพร เจตน์จันทร์

สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

๑. นางสาวกาญจนา วานิชกร
๒. นางสาวนिरดา วีระโสภณ
๓. นายสุชาติ อุดมโสภกิจ
๔. นายชาญวิทย์ อุดมศักดิ์กุล
๕. นางสาวศรีฉัตร ไชยวงศ์วิลาน
๖. นางสาวสลิลวรรณ กลับประสิทธิ์
๗. นางสาวภัทรธิรา เกื้อกิม
๘. นางสาวภาณิศา หาญพัฒน์นันท์
๙. นางสาวมณีนยา ชุณหวิชัยนันท์
๑๐. นางสาวศรวณีย์ สิงห์ทอง
๑๑. นางสาวชนิดา แสนสะอาด
๑๒. นายภาสพงศ์ อารีรักษ์
๑๓. นายมหัทธน พฤทธิจักรชัย
๑๔. นายนรชัย รังสีวิจิตรประภา
๑๕. นายอานนท์ ตานะเศรษฐ์
๑๖. นางสาวรินรพี งามแสง
๑๗. นางสาวภัทรายุส พูลฤทธิ์
๑๘. นางสาวอรฉัตร นาครภักดิ์
๑๙. นายศุภวัฒน์ โชคสวัสดิ์ไพศาล
๒๐. นางสาวสุภาวดี สอดสี

บันทึกการประชุมออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชัน Zoom ลิงค์ :

<https://us02web.zoom.us/j/8448438973?pwd=ZUJCRmRlSipNJAFFe9Jp>

เริ่มประชุมเวลา ๑๑.๓๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ประธานกรรมการ (นายศักรินทร์ ภูมิรัตน) กล่าวเปิดการประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พร้อมแจ้งระเบียบวาระการประชุมให้ที่ประชุมทราบ และขอให้ฝ่ายเลขานุการฯ ดำเนินการให้ผู้เข้าร่วมประชุมแสดงตนก่อนการประชุมเพื่อเป็นการยืนยันตัวตนว่าได้เข้าประชุมจริง

มติที่ประชุม กรรมการที่เข้าร่วมประชุมแสดงตนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์และรับทราบระเบียบวาระการประชุม

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องรับรองรายงานการประชุม

ระเบียบวาระที่ ๒.๑ รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ครั้งที่ ๓/๒๕๖๓

คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้มีการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ ต่อมา ฝ่ายเลขานุการฯ ได้จัดทำรายงานการประชุม และแจ้งเวียนให้กรรมการพิจารณาเรียบร้อยแล้ว โดยมีกรรมการขอแก้ไขรายงานการประชุม ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๔.๒ การปรับบทบาทของกรมวิทยาศาสตร์บริการเพื่อรองรับการเป็นองค์การมหาชนในอนาคต

๑. จาก “สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (สพธอ.) จัดตั้งขึ้นโดยพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งหน่วยงาน และมีพระราชบัญญัติอีกฉบับที่ให้อำนาจทางกฎหมายเพื่อดำเนินการ” เป็น “สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (สพธอ.) จัดตั้งขึ้นโดยแยกกฎหมายจัดตั้งหน่วยงานออกจากกฎหมายที่ให้อำนาจหน่วยงานดำเนินการ”

๒. จาก “มิได้ให้อำนาจหน่วยงานจัดตั้งเป็น” เป็น “มิได้ให้อำนาจหน่วยงานจัดตั้งเป็น”

๓. จาก “แต่ได้เสนอคณะรัฐมนตรี” เป็น “แต่สามารถเสนอคณะรัฐมนตรี”

นอกจากนี้ฝ่ายเลขานุการฯ ขอให้กรรมการพิจารณาทบทวนมติระเบียบวาระการประชุมที่ ๔.๑ การแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับประเมินประสิทธิภาพและผลการปฏิบัติราชการของสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) โดยฝ่ายเลขานุการฯ จะพิจารณาเลือกวิธีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ๒ วิธี คือ

๑) ประธานคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแต่งตั้ง โดยต่อหารือเรื่องระเบียบวาระการประชุมกรรมการกับกรมบัญชีกลางอีกครั้ง

๒) นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม แต่งตั้ง ตามอำนาจที่รักษาการตามพระราชบัญญัติ โดยสามารถจ่ายเบี้ยประชุมคณะกรรมการ ได้ตามพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๗ (และที่แก้ไขเพิ่มเติม)

มติที่ประชุม

๑. รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ครั้งที่ ๓/๒๕๖๓
๒. เห็นชอบให้ฝ่ายเลขานุการหารือกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแต่งตั้งต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๓

เรื่องเพื่อพิจารณา

ระเบียบวาระที่ ๓.๑

แนวทางการจัดทำกรอบวงเงินงบประมาณด้านการอุดมศึกษา และด้าน วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อววน.)

ฝ่ายเลขานุการฯ นำเสนอความก้าวหน้าการดำเนินงานของคณะกรรมการพัฒนา และออกแบบระบบงบประมาณด้านการอุดมศึกษา และด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมซึ่งได้มีการ ประชุม ๒ ครั้ง (๖ มกราคม และ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓) ดังนี้

๑. ข้อจำกัดในการดำเนินงาน

๑.๑ กรอบวงเงินงบประมาณที่ได้รับการพิจารณาจัดสรรไม่สอดคล้องกับกรอบ วงเงินงบประมาณที่สภานโยบายและคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ

๑.๒ กรอบวงเงินงบประมาณด้านการอุดมศึกษากับกรอบวงเงินงบประมาณ ด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมมีความคาบเกี่ยวกัน

๒. ข้อเสนอแนะ

๒.๑ ให้จัดตั้งคณะกรรมการจัดทำกรอบวงเงินงบประมาณด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและ นวัตกรรม (รอว.) มีร่างหน้าที่และอำนาจในการจัดทำกรอบวงเงินงบประมาณ และระบบการจัดสรรและ บริหารงบประมาณด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (มาตรา ๔๕ (๓) แห่ง พ.ร.บ. การ อุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ และมาตรา ๑๗ (๒) แห่ง พ.ร.บ. ส่งเสริมการวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒) เสนอต่อสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ รวมทั้งกำหนดแนวทาง และขั้นตอนในการจัดทำกรอบวงเงินงบประมาณด้าน อววน. ของประเทศ โดยประสานร่วมดำเนินการกับ สำนักงบประมาณ

๒.๒ แนวทางการจัดทำกรอบวงเงินงบประมาณด้านการอุดมศึกษา และด้าน วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ที่เน้นการมีส่วนร่วมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณาตามฐานหลักของ งบประมาณที่ได้รับจัดสรรในปีที่ผ่านมา ร่วมกับกรอบวงเงินงบประมาณเพื่อรองรับนโยบายด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมที่สำคัญเร่งด่วน และความจำเป็นของประเทศในการใช้งบประมาณด้านอื่นๆ โดยกรอบวงเงินงบประมาณนี้จะต้องมีรายละเอียดเพียงพอในการชี้แจงว่าผลที่คาดว่าจะได้รับคืออะไร

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของที่ประชุม

๑. การจัดทำกรอบงบประมาณด้าน อววน.

๑.๑ ที่ผ่านมาใช้เป้าหมายการลงทุนด้านวิจัยและนวัตกรรมของประเทศต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GERD/GDP) ในการจัดทำกรอบวงเงินงบประมาณ ด้านวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (ววน.) ของประเทศ โดยไม่ได้พิจารณาบริบทและกรอบวงเงินงบประมาณภาพรวมของประเทศ ส่งผลให้กรอบวงเงินงบประมาณด้าน ววน. ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ และปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ที่ผ่านมามีของสภานโยบายและคณะรัฐมนตรีไม่ใกล้เคียงกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจริง

๑.๒ การคำนวณกรอบวงเงินงบประมาณใหม่นี้ จะต้องดำเนินการโดยพิจารณาภาพรวมของกรอบวงเงินงบประมาณของประเทศ และการลงทุนของภาคเอกชน โดยกระตุ้นให้ภาคเอกชนลงทุนควบคู่ไปด้วย

๑.๓ งบประมาณที่ใช้ดำเนินการด้าน ววน. ของมหาวิทยาลัยและหน่วยงาน อาจจะต้องคำนึงถึงงบประมาณที่นักวิจัยได้รับโดยตรงจากหน่วยงานให้ทุนโดยไม่ผ่านมหาวิทยาลัยด้วย ซึ่งงบประมาณประเภทนี้ไม่ได้ระบุในบัญชีการเงินของมหาวิทยาลัยและหน่วยงาน โดยอาจจะต้องหาวิธีดำเนินการสำรวจเพื่อให้เห็นภาพรวมทั้งหมด

๑.๔ กรอบวงเงินงบประมาณ อววน. ที่จะเสนอต่อสำนักงบประมาณควรมีรายละเอียดเพียงพอที่จะชี้แจงได้ว่าผลที่จะได้รับจากการลงทุนคืออะไร เพื่อให้สามารถจัดลำดับความสำคัญร่วมกับกรอบวงเงินงบประมาณของประเทศได้

๒. คณะกรรมการจัดทำกรอบวงเงินงบประมาณด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมควรพิจารณาหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการฯ ว่าจะพิจารณากรอบวงเงินงบประมาณในส่วนของการตรวจการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) เท่านั้นหรือไม่ เนื่องจากกรอบวงเงินงบประมาณด้าน ววน. จะครอบคลุมถึงหน่วยงานอื่นๆ ภายนอกกระทรวง อว. ด้วย รวมทั้งการจัดทำกรอบวงเงินงบประมาณอาจต้องพิจารณาถึงเงินนอกงบประมาณของหน่วยงาน อาทิเช่น งบประมาณรายได้ของมหาวิทยาลัย เป็นต้น และควรพิจารณาความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อให้การกำหนดกรอบวงเงินงบประมาณรายจ่ายจากรัฐบาลเป็นไปด้วยความเหมาะสมในภาพรวม อย่างไรก็ตาม ได้มีการชี้แจงว่ากรอบวงเงินงบประมาณในที่นี้จะหมายถึงกรอบวงเงินงบประมาณรายจ่าย ซึ่งไม่รวมงบประมาณรายได้

๒.๑ หากหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการฯ จะต้องพิจารณาภาพรวมของกรอบวงเงินงบประมาณที่อยู่ภายนอกกระทรวงด้วย อาจจะต้องปรับองค์ประกอบของคณะกรรมการฯ ให้มีกรรมการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม หรืออาจจัดตั้งคณะอนุกรรมการฯ หรือให้คณะกรรมการอื่นๆ ช่วยพิจารณาภาพรวมของกรอบวงเงินงบประมาณภายนอกกระทรวงด้วย

๒.๒ คณะกรรมการฯ ควรจะทราบข้อมูลภาพรวมการจัดทำกรอบวงเงินงบประมาณด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมทั้งหมด แต่จะพิจารณาเฉพาะกรอบวงเงินงบประมาณด้านการอุดมศึกษา ตามมาตรา ๔๕(๓) แห่ง พ.ร.บ. การอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ และกรอบวงเงินงบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมตามมาตรา ๑๗(๒) แห่ง พ.ร.บ. ส่งเสริมการวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ เท่านั้น เพื่อให้เกิดการบูรณาการการทำงานในการกำหนดกรอบวงเงินงบประมาณ ทั้ง ๒ ด้าน

๒.๓ ควรพิจารณาว่าหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการฯ ทับซ้อนกับหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานอื่นตามที่ พ.ร.บ. กำหนดไว้หรือไม่ โดยอาจจะต้องปรับหน้าที่และอำนาจให้เหมาะสมและไม่ขัดกับ พ.ร.บ. ที่เกี่ยวข้อง โดยยังคงวัตถุประสงค์หลักของกลไกการทำงานที่มุ่งเน้นให้เป็นการกำหนดกรอบเงินงบประมาณที่มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมดำเนินการในภาพรวม และประสานงานกับสำนักงบประมาณเพื่อให้กรอบเงินงบประมาณที่กำหนดมีความเหมาะสม และเป็นส่วนหนึ่งของกรอบเงินงบประมาณของประเทศที่เสนอเข้าคณะรัฐมนตรี

๒.๔ ควรพิจารณาว่าการแต่งตั้งคณะกรรมการฯ ดังกล่าวจะแต่งตั้งโดยสภานโยบายหรือคณะรัฐมนตรี เพราะการดำเนินงานจะรวมถึงหน่วยงานอื่นๆ นอกเหนือกระทรวง อว. ด้วย

๒.๕ กลไกทางกฎหมายและตามที่ พ.ร.บ. กำหนดไว้ จะมีกระบวนการทางงบประมาณทั้งขาขึ้นและขาลง โดยในส่วนของขาลงภายหลังจากที่กรอบเงินงบประมาณผ่านความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีแล้ว จะมีคณะกรรมการพิจารณางบประมาณด้านการอุดมศึกษา และคณะกรรมการพิจารณางบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมพิจารณาในรายละเอียดของงบประมาณในแต่ละด้าน ทั้งนี้ มีข้อสังเกตว่าคณะกรรมการฯ ชุดนี้จะไม่มีหน้าที่และอำนาจตามกฎหมาย แต่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อช่วยประสานการจัดทำกรอบเงินงบประมาณให้เป็นที่ยอมรับของสำนักงบประมาณ และเป็นส่วนหนึ่งของกรอบเงินงบประมาณของประเทศ

๓. การจัดสรรงบประมาณควรพิจารณาให้รอบคอบ โดยงบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมมีกองทุนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมรองรับอยู่ แต่งบประมาณด้านการอุดมศึกษาที่ไม่มีกองทุนรองรับ จะจัดสรรไปยังสำนักงานปลัดกระทรวง อว. ทั้งหมดใช่หรือไม่

๔. แนวทางการจัดทำงบประมาณด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ในช่วงการจัดทำกรอบงบประมาณให้แก้ไขเพิ่มเติมเป็น “PMU และหน่วยงานวิจัยและนวัตกรรม” จัดทำแผนงานในช่วงการจัดทำกรอบงบประมาณ

มติที่ประชุม มอบหมายฝ่ายเลขานุการฯ รวบรวมข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของที่ประชุมเสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาและออกแบบระบบงบประมาณด้านการอุดมศึกษา และด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อเสวนา

ระเบียบวาระที่ ๔.๑ แนวทางการพัฒนาระบบ Think Tank ของอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (Think Tank Management Platform :TTMP)

ฝ่ายเลขานุการฯ นำเสนอแนวทางการพัฒนาระบบ Think Tank ของอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อววน.) (Think Tank Management Platform: TTMP) เพื่อสนับสนุนองค์ความรู้เชิงลึกทางวิชาการให้กับหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำหนดและจัดทำนโยบาย อาทิ สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) คณะกรรมการการอุดมศึกษา (กกอ.) คณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (กสว.) แต่อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติ บุคลากรที่มี

ความรู้ความเชี่ยวชาญในหน่วยงานเหล่านี้ อาจมีจำนวนไม่เพียงพอครอบคลุมทุกๆ ด้านสำหรับการทำนโยบาย ซึ่งหน่วยงานที่ทำหน้าที่เป็น Think Tank ในปัจจุบันมีหลายหน่วยงานและมีความเฉพาะทางที่หลากหลาย อาทิ สถาบันวิจัยต่างๆ สำนักงานราชบัณฑิตยสภา มูลนิธิบัณฑิตยสภาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (บวท.) เป็นต้น

การดำเนินงานของ Think Tank Management Platform นี้ อาจจะอยู่ในรูปแบบองค์กร หรือมอบหมายให้องค์กรใดองค์กรหนึ่งที่มีอยู่ในปัจจุบันดำเนินการ และได้รับการสนับสนุนทรัพยากรสำหรับดำเนินการจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.) และกองทุนพัฒนาอุดมศึกษา (ในอนาคตหากมีการจัดตั้งขึ้น) โดยรายละเอียด Think Tank Management Platform มีดังนี้

ก. ภารกิจหลักประกอบด้วย

๑. ระบบวิจัย (System Research) การทำความเข้าใจเกี่ยวกับระบบต่าง ๆ อาทิ ระบบการแพทย์ ระบบอาหาร เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการจัดทำนโยบาย
๒. การจัดลำดับความสำคัญ (Priority Setting) ของแต่ละภาคส่วน (Sector) ในระบบนั้นๆ เพื่อให้สามารถจัดสรรทรัพยากรได้อย่างเหมาะสมต่อไป
๓. การวิเคราะห์สถานการณ์ (Situational Analytics) ทั้งสถานการณ์ปกติและเร่งด่วนอย่างเป็นระบบเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและทันที่
๔. การติดตามและประเมินผล (Monitoring & Evaluation) มีการตรวจสอบและประเมินผลอย่างเป็นอิสระและเป็นกลาง
๕. ที่ปรึกษาด้านนโยบาย (Policy Advice) ให้คำแนะนำด้านนโยบายแก่ผู้จัดทำนโยบายตามหลักวิชาการอย่างเหมาะสมและเป็นกลาง

ข. ลักษณะของ Think Tank Management Platform ควรประกอบด้วย

๑. มีความเชี่ยวชาญด้านบริหารจัดการความรู้ และมีความคล่องตัว
๒. สามารถระบุโจทย์ประเทศ โดยเฉพาะประเด็นที่ต้องการแก้ปัญหาได้
๓. มีความเชี่ยวชาญในการประสานงานระหว่างหน่วยงานทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ
๔. สามารถประสานงานข้ามภาคส่วนได้ (Cross-sector relationship)
๕. สามารถให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย (Summarize policy recommendation) และสื่อสารให้เข้าใจในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ
๖. ต้องมีความรวดเร็วในการทำงาน
๗. สามารถทำงานแบบออนไลน์ และออฟไลน์ได้ (Online-offline)

ค. บทบาทของ Think Tank Management Platform เป็นการประสานงานและสนับสนุนการทำงานของหน่วยงานที่เป็น Think Tank ของประเทศหรือผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ข้อเสนอต่อสภานโยบายและหน่วยงานในระบบ อววน. ในประเด็นต่างๆ ดังนี้

๑. ความเข้าใจเชิงลึกในระบบ อววน. ระดับภาคส่วน (Sector) หรือประเด็น (Issue) ที่สำคัญ
๒. ประเด็นยุทธศาสตร์ที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาระบบ อววน. ในระดับภาคส่วน
๓. การประเมินสถานการณ์ในระดับภาคส่วน ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์สำคัญ ฉุกเฉิน หรือวิกฤต
๔. การมีความเป็นกลางในการทำหน้าที่ติดตามและประเมินผลในด้านต่าง ๆ
๕. การให้ข้อคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ บนพื้นฐานทางหลักวิชาการที่ถูกต้องและเป็นกลาง
๖. มีงบประมาณสนับสนุนการทำงานของ Think Tank ต่าง ๆ ได้อย่างต่อเนื่อง

ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ปิยทัศน์ ทัศนวิวัฒน์ ได้นำเสนอตัวอย่างด้านการแพทย์ ซึ่งจำเป็นต้องมี Think Tank สรุปประเด็นได้ ดังนี้

๑. ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ยา วัคซีนและเครื่องมือแพทย์ ใช้ระยะเวลาและทรัพยากรมาก (ทุน อาสาสมัคร นักวิจัย ห้องปฏิบัติการ อุปกรณ์) เนื่องจากต้องผ่านกระบวนการต่าง ๆ หลายขั้นตอนประกอบด้วย การทำวิจัยขั้นพื้นฐาน การค้นพบยา การวิจัยพรีคลินิก การวิจัยคลินิกและการรับรองขององค์การอาหารและยา

๒. ในปัจจุบันการดำเนินการวิจัยผลิตภัณฑ์ยา วัคซีนและเครื่องมือแพทย์ ประสบความสำเร็จได้โดยภาคเอกชนที่เรียกว่าบริษัทรับจ้างทำวิจัยทำสัญญา (Contract Research Organization: CRO) ซึ่งมีบริษัท CRO TOP Ten เข้ามาดำเนินการในไทยประมาณ ๗ บริษัท อย่างไรก็ตาม กระบวนการ แต่ละขั้นตอนต้องอาศัยความร่วมมือ การลงทุน และมาตรการจากหลายภาคส่วนทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งยังมีปัญหาและอุปสรรคอยู่หลายด้าน

๓. มีการจัดตั้งเครือข่ายและพันธมิตรด้านงานวิจัยคลินิก เพื่อให้เกิดการรวมตัวระหว่างนักวิจัยและเครือข่าย เพื่อร่วมกันผลักดันและจัดทำแผนแม่บทการดำเนินการวิจัยคลินิกใน พ.ศ. ๒๕๖๐ และใน พ.ศ. ๒๕๖๒ มีความพยายามจัดตั้งบริษัทร่วมลงทุนระหว่างสถาบันแพทยศาสตร์กับภาคเอกชนในเรื่องงานวิจัยคลินิก อย่างไรก็ตามกระบวนการดำเนินการยังคงเป็นอุปสรรคเนื่องจากแต่ละสถาบันแพทยศาสตร์มีระเบียบและกลไกที่แตกต่างกัน ซึ่งประโยชน์จากการวิจัยคลินิกวิเคราะห์โดยภาคเอกชนพบว่าหากผลิตผลิตภัณฑ์ได้ ๑ ชนิด จะสามารถลดรายจ่ายทางสุขภาพประมาณหมื่นล้านบาท เกิดการจ้างงานมากกว่า ๕ พันล้านบาท ต่อปี

๔. ช่องว่าง (Gap) ของงานวิจัยคลินิกปัจจุบันได้แก่ ขาดหน่วยงานประสานกลาง และนโยบายและเป้าหมายที่ชัดเจน ขาดความต่อเนื่องในการดำเนินงาน ระเบียบ/กลไกการดำเนินงานให้สามารถดำเนินการได้เร็วขึ้น การพัฒนาคน/นักวิจัย โครงสร้างพื้นฐานการสนับสนุน

๕. Think Tank Management Platform สามารถเป็นกลไกทำการวิเคราะห์ระบุประเด็น กระบวนการ/ขั้นตอนและหน่วยงานที่กำลังดำเนินการวิจัยเกี่ยวข้องกับงานวิจัยคลินิก สํารวจ/ระบุขั้นตอนกระบวนการการผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์ในแต่ละชิ้นงาน การวิเคราะห์ตลาด สํารวจความพร้อมของประเทศ การสร้างเครือข่ายพันธมิตรจากภาครัฐและเอกชนทั้งภายในและนอกประเทศ รวมถึงกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเป็นระบบที่สนับสนุนการวิจัยของ CRO ได้ตั้งแต่ระดับนโยบายจนนำไปสู่การดำเนินงานวิจัย และยกระดับผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์เพื่อให้วิทยาการทางการแพทย์ของประเทศได้รับการพัฒนาอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของที่ประชุม

๑. Think Tank Management Platform ควรมีบทบาทในการจัดสรรทรัพยากรร่วมด้วย เพื่อให้เกิดการบูรณาการการดำเนินงาน เนื่องจากหน่วยงานวิจัยส่วนใหญ่ในปัจจุบันมี Think Tank ภายในหน่วยงาน ส่งผลให้การดำเนินงานเป็นไปตามที่หน่วยงานกำหนดที่ไม่เหมือนกัน และขาดความต่อเนื่อง

๒. ควรออกแบบกลไกให้เกิดการใช้ข้อมูลร่วมกัน (Share data) และมีแนวทางการดำเนินการร่วมกันระหว่าง Think Tank เพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากร (โดยเฉพาะเวลาและงบประมาณ) อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถมองภาพรวมในแต่ละส่วนของระบบ เพื่อสามารถตัดสินใจได้ว่าแต่ละส่วนจะดำเนินการด้วยทิศทางอย่างไร

๓. ควรมีแนวคิดเชิงระบบและการจัดลำดับความสำคัญ (Priority Setting) ในระดับประเทศ เพื่อให้มีทิศทางพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมอย่างแท้จริง ซึ่งต้องมีงานวิจัยเป็นฐาน จนนำไปสู่การพัฒนาเชิงระบบ นโยบายที่เชื่อมโยงกับการตลาด และเกิดการจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสม ดังนั้นคณะกรรมการ ที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณควรได้รับข้อมูลในลักษณะนี้ ซึ่งรวมไปถึงกระบวนการรับฟังความคิดเห็นจากภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อให้มีข้อมูลที่ถูกต้องในการตัดสินใจเรื่องการจัดสรรงบประมาณ

๔. Think Tank ควรมีบทบาทในการวิเคราะห์ความคุ้มค่าการผลิตผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ และระบุความพร้อมในท่อการผลิต (Pipeline) ของประเทศร่วมด้วย เพื่อนำไปสู่การจัดสรรทรัพยากรที่เกี่ยวข้องทั้งกระบวนการผลิต พร้อมทั้งวิเคราะห์สถานการณ์และบทบาทในต่างประเทศในประเด็นที่เกี่ยวข้อง เพื่อวางนโยบายทิศทางดำเนินการในภาพรวม และสร้างเครือข่ายทรัพยากรบุคคลทั้งในและต่างประเทศ

๕. ควรปรับแก้ไขภาพ TTMP ให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยอาจจะลดจำนวนภาคส่วนลงเพื่อให้เห็นภาพการทำงานที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น อาทิ กลไกการดำเนินงานในระดับประเทศ และนำเสนอต่อสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมเพื่อขอความเห็นชอบต่อไป

๖. บทบาทของ Think Tank อาจจะต้องดำเนินการในลักษณะเป็นที่ปรึกษาเชิงกลยุทธ์ (Strategic Advisor) และดำเนินการทั้งกระบวนการห่วงโซ่อุปทาน

๗. ควรคำนึงถึงการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานส่วนบนและส่วนล่าง ดังนั้นในการออกแบบ TTMP ไม่ควรมีแต่ระดับ Top-down policy จากข้างบนเพียงอย่างเดียว โดยรูปแบบ Think Tank อาจจะมีหมายถึงเครือข่าย หรือ คณะทำงาน (Ad Hoc) ซึ่งรูปแบบ TTMP ที่ออกแบบนี้ยังเป็นรูปแบบที่ค่อนข้างแข็งตัว

๘. ภาพใหญ่ของ Think Tank ควรใช้นวัตกรรมเป็นตัวนำ มากกว่าการใช้งานวิจัยนำ ซึ่งต้องการวิธีการคิดแบบนักธุรกิจ และรูปแบบการทำงานควรเป็นการหาโอกาส (Forward Thinking) มากกว่าการแก้ไขปัญหา (Backward Thinking)

๙. คุณลักษณะ Think Tank ที่ออกแบบต้องเป็นลักษณะที่มีความช่างสงสัย เพื่อให้เกิดความคิดใหม่ ๆ ได้ ซึ่งต้องเกิดจากกลุ่มคนที่มีลักษณะที่หลากหลาย

มติที่ประชุม มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ รวบรวมข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของที่ประชุมไปพิจารณาศึกษาและดำเนินการต่อไป

ระเบียบวาระ ๕ เรื่องอื่นๆ (ถ้ามี)

ประธานฯ ได้กำหนดให้มีการประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปฯ ครั้งต่อไป ในวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๑.๐๐ - ๑๓.๐๐ น. ณ สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) ห้องหว่ากอ ๑ และ ๒ และระบบออนไลน์

เลิกประชุมเวลา ๑๓.๓๐ น.

นางสาวศรีฉัตร ไชยวงศ์วิไล
นางสาวศรณีย์ สิงห์ทอง
นายชาญวิทย์ อุดมศักดิ์กุล
ผู้บันทึกรายงานการประชุม

นางสาวนิรดา วีระโสภณ
นางสาวสิริพร พิทยโสภณ
ผู้ตรวจรายงานการประชุม